

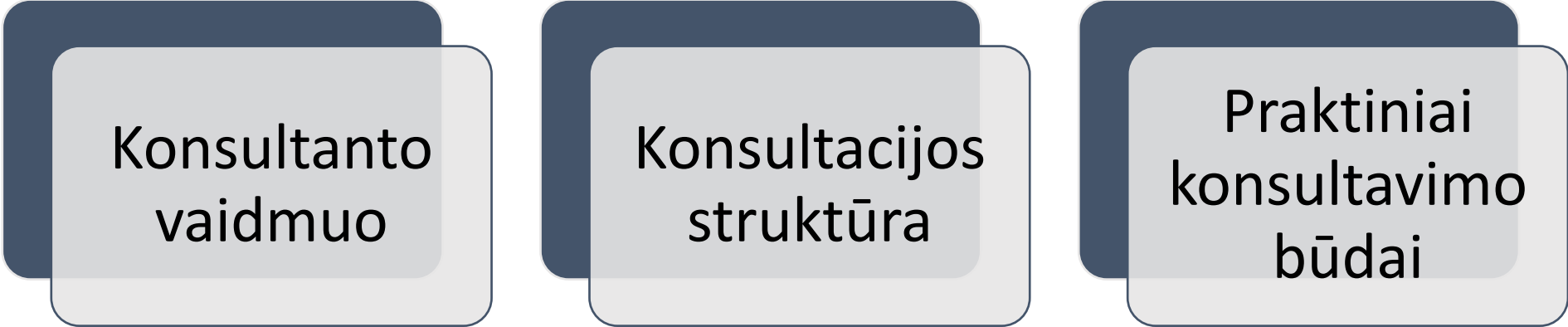
Konsultavimo praktika: nuo ko pradėti?

I dalis

2025 05 05

Gėliūnė Adomaitytė, LINEŠA, geliune.adomaityte@linesa.lt

Beata Gervickaitė, Vilniaus kolegija, b.gervickaite@viko.lt

Konsultanto
vaidmuo

Konsultacijos
struktūra

Praktiniai
konsultavimo
būdai

„Konsultuojantis ugdytojas turi atsisakyti minties, jog jis žino teisingą atsakymą, jo vaidmuo – paskatinti žmogų tyrinėti, kad jis įgytų geresnį supratimą, taptų sąmoningesnis ir tada priimtų geresnį sprendimą.“

M. Downey (2008)

Konsultantas

- Konsultanto santykis su klientu
- Konfidencialumas
- Konsultanto, konsultuojamojo nuostatos
- Dėmesys čia ir dabar
- Nežodinis elgesys
- Grįžtamasis ryšys
- Emocijos ir jausmai per konsultaciją
- Konsultacijos aplinka, erdvė, struktūra, turinys

Konsultanto uždaviniai

- Būti šalia.
- Domėtis ir tyrinėti kliento situaciją, reakcijas, padėti klientui aiškiau ją pamatyti.
- Paklausti ir išgirsti, ką sako klientas.
- Lygiavertiškumo nuostata.

Konsultanto santykis su klientu

- Globojantis, „tėviškas“, „mamiškas“
- Atsiprašinėjantis konsultantas
- Konsultantas draugas

Konsultācijas struktūra

- Pokalbio **pradžia** – kreipimosi aplinkybės, pokalbio ribos, trukmė
- Pokalbio **eiga** – išklausymas, informavimas, grįžtamasis ryšys, parama, nukreipimas
- Pokalbio **užbaigimas** – apibendrinimas, patikslinimas, įtvirtinimas

Konsultacija

.....
Vardas, mokykla

Mano bruožai. Koks aš esu? Ką apie mane pasakytų draugai, tėvai, mokytojai?

Mano stipriosios savybės	Mano silpnosios savybės

Kokių turiu tikslų?

Veikla (darbas) / studijos / profesija / svajonė	Kodėl ir kas patinka?

Kaip galiu tai pasiekti?

Pirmas žingsnis, kurį turiu padaryti. Kada?

Kokios kliūtys man gali sutrukdyti?

Kas man gali padėti?

Dažniausiai užduodami klausimai:

Kaip žinoti, kad studijos skirtos man?

Kaip pasirinkti studijas?

Kokia praktika užsiimti per vasarą, kad lengviau sektųsi moksluose?

Kokios studijos įdomiausios?

Kaip pasiruošti išmokti didelį informacijos kiekį?

Kokios galimybės pabaigus mokslus?

Kas bus, jei pasirinksiu „gap year“?

Kokį klausimą jums dažniausiai užduoda?

Mokinio klausimai	Konsultanto klausimai
Pasakykite, ką man pasirinkti... Net nežinau nuo ko pradėti... Ką galite pasakyti apie... Nežinau, ką studijuoti... Kuo jūs man galite padėti? ...	
Kokia jums yra sunki pokalbio pradžia?	

Mokinio klausimai	Konsultanto klausimai
Pasakykite, ką man pasirinkti... Net nežinau nuo ko pradėti... Ką galite pasakyti apie... Nežinau, ką studijuoti... Kuo jūs man galite padėti? ...	Jeį teisingai suprantu, domina studijos kolegijoje, universitete. Kokios konkrečiai, kokios būtent? Taip. Suprantu, kad tau (jums) sunku... Suprantu, kad jums trūksta informacijos... Girdžiu abejones, ar teisingai pasirinkai... Matau, kad jums sunku apsispręsti. Iš kokių sričių renkatės?.. Papasakokite plačiau, kas neaišku, dėl ko neramu...

PRAŠO PATARIMO...

NEPATARINĚTI

NEPATARINĖTI

- Išklausyti
- Leisti pasipasakoti
- Reaguoti
- Užduoti pagilinančius klausimus
- Įvardyti poreikį
- Pastebėti prieštaravimus
- Fiksuoti emocinę reakciją
- Suteikti emocinę paramą
- Neskubėti
- Nevertinti

KONSULTUODAMI

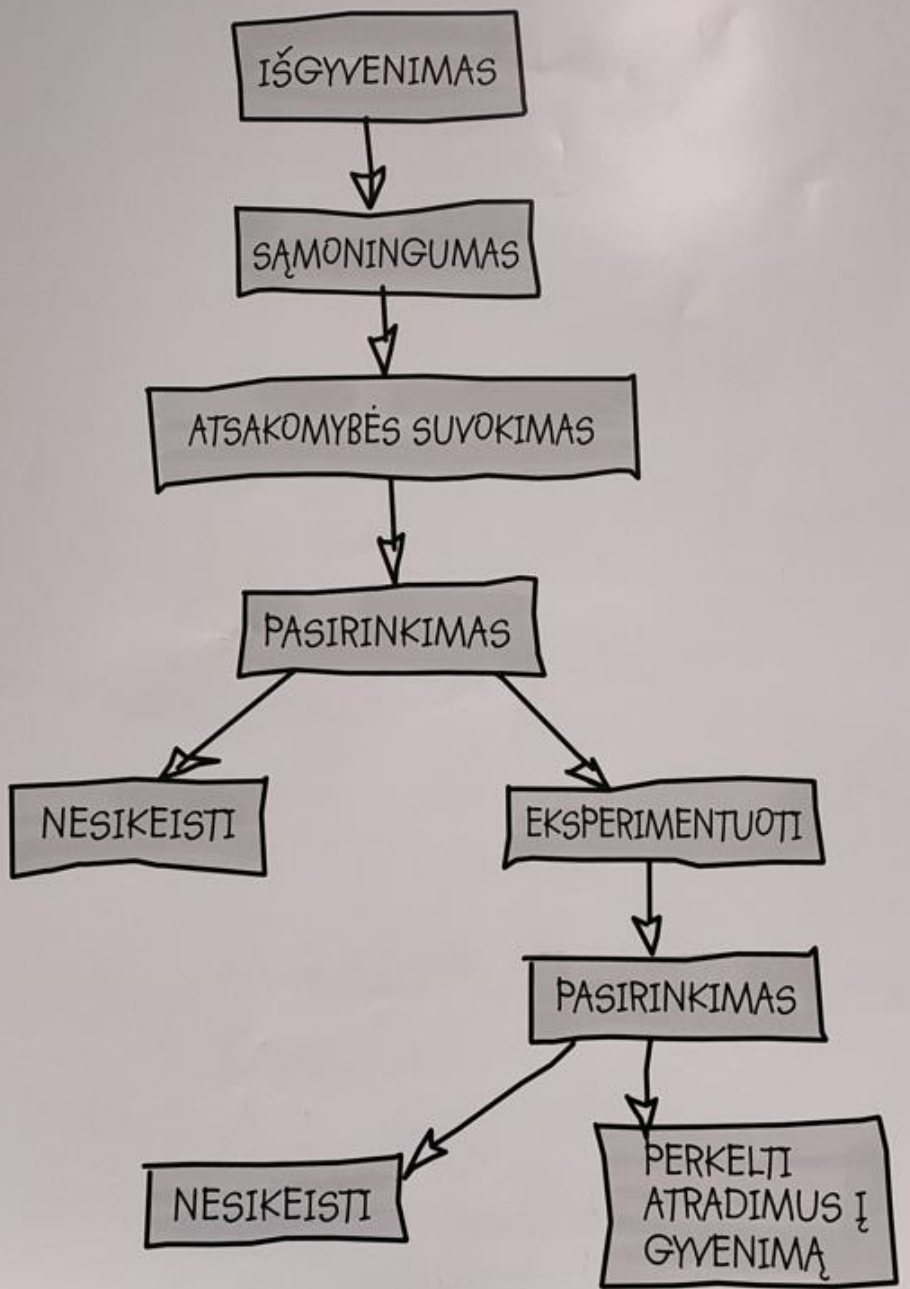
- Būkite atidūs ir dėmesingi, padrąsinkite kalbėti;
- Aktyviai klausykite;
- Nepertraukite kalbančiojo;
- Užduokite patikslinančius klausimus;
- Atspindėkite;
- Prašykite pateikti konkrečių pavyzdžių;
- Susiaurinkite, konkretizuokite klausimą;
- Atsakinėkite vienu metu tik į vieną klausimą;
- Neaptarinėkite atsakymų, nevertinkite kitų nuomonės, nediskutuokite;
- Nesistenkite aiškintis dėl savo atsakymų,
- išlaikykite tylos pauzes;
- Nespėliokite...

KONSULTACIJOS PABAIGA: apibendrinimas, patikslinimas, įtvirtinimas

Paklausti,

- kuo buvo naudinga,
- ką toliau ketina daryti,
- kur ieškoti informacijos, jei dar bus neaišku,
- Įsipareigojimai, susitarimai, „namų darbai“ ir jų įvykdymo terminai,
- Kas gali būti, tapti parama, kur ieškotų paramos.

NUO PATIRTIES LINK APSISPRENDIMO

Asmeninės karjeros valdymo patirtinės studijos vadovas. 2014. Deltuva A., Godvadas P.

PO KONSULTACIJOS

- Buvau atidus ir dėmesingas.
- Supratau kliento rūpestį ir poreikį.
- Su „kuo“ išėjo klientas po konsultacijos?
- Ar tai sutapo su jo konsultacijos tikslu (klausimu)?
- Nepatarinėčiau. Nepasakojau savo istorijos, artimųjų patirties ir t.t.
- Pavyko laikytis konsultacijos struktūros – laiku pradėti, užbaigti.
- Jei pažadėjau klientui rasti kokios nors informacijos, iki kada turiu tai padaryti?
- Susitariau dėl kito susitikimo.
- Kokias priemones naudočiau (testas, užduotis, piešinys ir t.t.)?
- Turiu pasikonsultuoti su kolega dėl šios konsultacijos, dėl savo profesinio tobulėjimo.

Koks jūsų ryškiausias patyrimas
po konsultacijos?

Konsultacija dėl studijų pasirinkimo

1. Konkursinis balas. Iš ko susideda.
2. Akcentuoti ne studijų programos pavadinimą, o pasidomėti turiniu, kokie bus studijų dalykai per 3–4 metus.
3. Studijų kryptys. Pasidomėti, ar galės keisti studijų programą?
4. Karjeros galimybės. Ką galės dirbti? Su kuo susijusi ši sritis? Konkrečios darbo vietos. Tolesnės studijos.

Praktiniai konsultavimo būdai

- Žodinės užduotys
- Grafinis situacijos pavaizdavimas, schema, lentelė.
- Koliažas, piešinys, simbolinis pavaizdavimas, pvz., karjeros vizija
- Karjeros planas....

Šaltiniai konsultavimui: mukis.lt

1) Nuotolinė kvalifikacijos tobulinimo programa:

Konsultavimo karjerai technologijos (40 ak. val. – 5 moduliai po 8 ak. val.)

<https://mukis.lt/karjeros-specialistams/kvalifikacijos-tobulinimas/nuotolines-kvalifikacijos-tobulinimo-programos-3>

Programos tikslas – tobulinti programos dalyvių konsultavimo karjerai kompetencijas.

Programos dalyviai susipažins su karjeros paslaugų formomis, esminiais konsultavimo principais, įgis praktinių karjeros konsultavimo įgūdžių, gebės identifikuoti tipines karjeros konsultavimo problemas, išmoks jų įveikos būdų.

2) **Mokytojo knyga** (reikalinga registracija, išskyrus ikimokyklinio amžiaus grupę)

<https://mukis.lt/karjeros-specialistams/metodine-pagalba/mokytojo-knygos-1>

3) **Mokinio knyga** <https://mukis.lt/mokiniams/karjeros-vadovas-mokiniams/9-12-kl-mokiniu-karjeros-vadovas>

4) **Karjeros testai:** <https://mukis.lt/karjeros-specialistams/metodine-pagalba/karjeros-testai-1>

5) **Metodinės priemonės:** <https://mukis.lt/karjeros-specialistams/metodine-pagalba/educaciniai-zaidimai>

6) **Leidiniai:** <https://mukis.lt/karjeros-specialistams/metodine-pagalba/mukis-biblioteka-1>

Šaltiniai konsultavimui: euroguidance.lt

1) Karjeros testai:

<https://www.euroguidance.lt/karjeros-planavimas/karjeros-testai/>

2) Edukaciniai žaidimai:

<https://www.euroguidance.lt/karjeros-planavimas/edukaciniai-zaidimai/>

3) Metodinės priemonės:

<https://www.euroguidance.lt/karjeros-planavimas/metodines-priemones/>

4) Tarptautinių mokymų medžiaga: <https://www.euroguidance.lt/karjeros-planavimas/mokymu-medziaga/>

nemokamas nuotolinis seminaras (anglų k.) gegužės 14 d. „**Kvalifikacijų sandaros ir kompetencijų pripažinimas: pasekmės karjeros konsultavimui**“:

<https://www.euroguidance.lt/2025/04/17/kvieciame-i-nemokama-internetini-seminara-kvalifikaciju-sandaros-ir-kompetenciju-pripazinimas-pasekmes-karjeros-konsultavimui/>

Šaltiniai konsultavimui (pvz.):

- DARBO KNYGA jaunimo darbuotojams, vykdančioms ugdymo karjerai veiklas:

https://issuu.com/newdimensionincareerguidance/docs/metodika_baigta_lt

- Metaforinės asociatyvinės kortelės (MAK):

<https://kamilagolod.lt/eparduotuve/asociatyvines-metaforines-korteles-karjera/>

- Daugiau nei viena istorija: <https://www.morethanonestory.org/lt/>

Pagalba:

Mokinių konsultavimas karjeros planavimo tema:

<https://www.karjerastau.lt/events?category=6>

<https://mukis.lt/renginiai-1>

Suaugusių konsultavimas karjeros tema:

<https://kursuok.lt/krypties-kompasas>

Krypties kompasas – nacionalinė suaugusiųjų karjeros konsultavimo platforma. Čia gali nemokamai gauti patarimų, aktualios informacijos ar pasinaudoti valstybės finansuojamu 3-jų konsultacijų ciklu, padedančiu suplanuoti karjeros žingsnius. Platforma skirta įvairaus amžiaus ir profesinės patirties suaugusiems. Konsultacijos vyksta nuotoliniu būdu – telefonu, el. paštu arba suplanuotų nuotolinių sesijų metu.

Konsultavimo praktika: nuo ko pradėti?

I dalis

2025 05 05

Gėliūnė Adomaitytė, LINEŠA, geliune.adomaityte@linesa.lt

Beata Gervickaitė, Vilniaus kolegija, b.gervickaite@viko.lt, 0 691 65 998